

We Lwowie, dnia 29. kwietnia 1900.

Aleg. 194

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o wniosku posła Milana w sprawie
ulg dla rezerwistów i landwerzystów.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Milana żąda uchwalenia przez Wysoki Sejm wezwania do Rządu o ustawowe przeprowadzenie:

1) Aby rekruci, rezerwiści i landwerzyści otrzymali zupełne odszkodowanie i zwrot kosztów za podróże do odbycia przepisanej służby wojskowej i z powrotem do domu we wszystkich wypadkach stawiennictwa;

2) aby wszelkie szkody materyalne, jakie ponosi wojskowy przez to, jeżeli się nie z własnej winy podczas służby wojskowej nabawi choroby lub kalectwa, były jemu, względnie rodzinie jego, ze Skarbu wojskowego w zupełności wynagrodzone;

3) ażeby wszyscy obowiązani do służby wojskowej synowie rolników byli na czas żniw zwalniani od służby, a do ćwiczeń wojskowych powoływani tylko w czasie wolnym od zasiewów i żniw. Osobliwie ciężkie stosunki gospodarskie czy rodzinne, ażeby wystarczały do zwolnienia zupełnego urlopnika od ćwiczeń wojskowych;

4) ażeby obowiązani czy to do popisu, czy do służby wojskowej lub ćwiczeń, którzy zamierzają na stałe lub pewien okres czasu zamieszkać po za granicami państwa, byli wolnymi od obowiązków stawiennictwa za złożeniem przyrzeczenia, że się stawiają na wypadek mobilizacji;

5) aby urlopnikom biednym, którzy odbyli 2. lub 3. letnią służbę wojskową, dawano w chwili urlopowania stare mundury wojskowe, zamiast je sprzedawać za bezcen przekupniom.

Postulata w ustępach 1. i 3. wyszczególnione były już częściowo przedmiotem rozpraw i uchwał Wysokiego Sejmu, mianowicie, załatwiając sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 16. listopada 1898, do 15. listopada 1899, uchwalił Wysoki Sejm na wniosek komisji prawniczej dnia 28. kwietnia r. b. (1900) w ustępie III., wezwanie do c. k. Rządu: „aby wyjednał i wprowadził dla powoływanych na ćwiczenia urlopników, rezerwistów i landwerzystów, bezpłatną jazdę kolejami państwowymi i prywatnymi z miejsca ich pobytu do miejsca zbórnego i napowrót“.

Zaś uchwałą z dnia 22. listopada 1890, wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, ażeby o ile możności w czasie od 15. lipca do końca sierpnia nie powoływano rezerwistów i nieczynnych żołnierzy obrony krajowej do peryodycznych ćwiczeń wojskowych, a gdy w maju 1898 liczne Wydziały powiatowe wniosły do Wydziału krajowego podania o wyjednanie, by rezerwistów i nieczynnych żołnierzy obrony krajowej nie powoływano w czasie żniw do peryodycznych ćwiczeń wojskowych — przesłał je Wydział krajowy odezwą z dnia 1. czerwca 1898, L. W. 26.720 do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą, ażeby wyjednać zecheiało u c. k. Rządu, by w czasie od 15. lipca do końca sierpnia nie powoływano rezerwistów i nieczynnych żołnierzy obrony krajowej do peryodycznych ćwiczeń wojskowych.

W odpowiedzi na tę odezwę zawiadomiło c. k. Prezydium Namiestnictwa Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo obrony krajowej reskryptem z dnia 5. marca 1898 l. 5738/1246 II. a. zarządziło, by nieczynnych żołnierzy obrony krajowej, którzy w roku 1898 są obowiązani do odbycia ćwiczeń wojskowych powołano w trzech peryodach do tych ćwiczeń, tak, ażeby 1 peryod kończył się około 18. czerwca, drugi około 15. lipca, a trzeci około 10. września, — zarazem iż nieczynni żołnierze obrony krajowej, zajęci przy gospodarstwie rolnem, mają być powołani do ćwiczeń w czasie najmniej niedogodnym, a w czasie odbywających się w odnośnym powiecie żniw, do ćwiczeń na ten czas przypadających żniw bezwarunkowo powołani być nie mają — tudzież, że c. i k. Ministerstwo wojny reskryptem z 6. czerwca 1898, L. 4829, Oddział II. wystosowanym do c. i k. komendy X. korpusu oznajmiło co do rezerwistów c. i k. armii, że zmiana obecnie obowiązujących przepisów co do jesiennych ćwiczeń z bronią tak ze względów wojskowych jak ze względu na konieczne wykształcenie wojska nastąpić nie może, zwłaszcza, że przy wyznaczeniu terminu ćwiczeń uwzględniają władze wojskowe, bacząc zasadniczo na to, aby odbywały się one ile możności po ukończeniu żniw.

Komisya administracyjna nie może odmówić postulatowi, we wniosku p. Milana zamieszczonym, pewnego uprawnienia wobec faktu, że służba wojskowa i ćwiczenia wojskowe odbywają się nie w interesie kraju lecz w interesie całego państwa, że ciężary z tego powodu przez gminy ponoszone ze względu na niepomysłny stan ekonomiczny naszego kraju, a w szczególności ludu wiejskiego — są bardzo dotkliwe, że zatem wskazaniem jest, by ciężary te o ile możności przez państwo były ponoszone.

Mając jednak na uwadze uchwalone przez W. Sejm dnia 28. kwietnia b. r. wezwanie do Rządu o wprowadzenie bezpłatnej jazdy kolejami, dla powoływanych na ćwiczenia urlopników, rezerwistów i ladwerzystów, z miejsca ich pobytu do miejsca zbornego i napowrót; dalej przytoczone powyżej reskrypta c. k. Ministerstwa obrony krajowej — odnoszące się tylko do żołnierzy obrony krajowej, którzy w roku 1898 byli obowiązani do odbycia ćwiczeń wojskowych — i c. i k. Ministerstwa wojny dotyczącego rezerwistów, zapewniającego, iż władze wojskowe baczą zasadniczo nato, aby ćwiczenia odbywały się ile możności po ukończeniu żniw, wreszcie z uwagi, że postulata wniosku p. Milana są tak daleko idące, iż zdaniem komisji administracyjnej bez wyczerpującego onych zbadania merytorycznie załatwione nie mogą, że sprawa w teraźniejszym jej stadyum nie jest na tyle dojrzała, by można uchwalić wezwanie do Rządu przez p. Milana wniesione, —

Komisya administracyjna mniema, iż należy polecić Wydziałowi krajowemu:

1) ażeby dołożył wszelkich starań u c. k. Rządu celem wyjednania dla nieczynnych żołnierzy obrony krajowej, powołanych do odbycia ćwiczeń wojskowych takich

samych, co do czasu tych ćwiczeń ułatwień, jakie reskryptem c. i k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 5. marca 1898 l. 5738/1246 II. a. — na rok 1898 przyznane zostały, także na rok 1900, i następne lata.

2) polecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby wniosek p. Milana zbadał i na następnej sesji sejmowej przedłożył W. Sejmowi sprawozdanie.

Komisya administracyjna wnosi więc :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1) poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby dołożył wszelkich starań u c. k. Rządu celem wyjednania dla nieczynnych żołnierzy obrony krajowej, powoływanych do odbywania ćwiczeń wojskowych takich samych co do czasu odbywania tych ćwiczeń ułatwień, jakie reskryptem c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 5. marca 1898 l. 5738/1246 II. a. na rok 1898 zostały przyznane, także na rok 1900 i na następne lata.

2) Wniosek p. Milana z dnia 9. kwietnia 1900 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Zastępcą przewodniczącego :

Szeptycki.

Sprawozdawca :

Dworski.

